

TĀHEKE

NR. 10
1975

Õpetaja

Esimene klass joonistab sügis-pilti. Värvipliitsid sõidavad sahnal mööda paberit. Suured punased õunad. Kollane viljapõld kombainiga. Kartulivõtjad. Lapsed lähevad kooli. Sügis on tore aastaaeg. Nüüd, kus ta käes, tundub, et kõige parem.

Kas teeme ploome ja pirne ka! Tehke, tehke. Mis sügis see ploomide ja pirnideta on. Õpetaja käib vaikselt mööda pingivahe. See on nii hea, et keegi kohe märkab, kui sa midagi ilusat teed. Hea ja kuidagi õige tuffav. Väikesel tüdrukul on pilt valmis saa-

nud. Rõõmust särades tõstab ta silmad.

«Ema, tule vaata!»

Kaaslaste suud tõmbuvad kavalaks, hüüdjaja oma kohkub ümmarguseks. Mis teha, segi läks!

«Õpetaja, tulge vaadake!»

Esimesel klassil on tunnid lõppenud. Nüüd minnakse riidehoidu. Esimene klass on juba rivis. Kahekaupa. Jalad on astumisvalmis. Kelle kõrval õpetaja täna kõnnib? Mari kõrval kõndis eile. Leiko kõrval üleile. Täna jääb õpetaja Margoti kõrvale. Margoti käsi libiseb ruffu õpetaja pihku. Ja hoiab kõvasti-kõvasti. Annab ikka õpetajal meeles pidada, et iga päev saaks uus laps käest kinni võtta.

Esimesest klassist on saanud teine klass. Teine klass läheb oma õpetajaga mände külvama.

«Hoidke silmad lahti,» räägib õpetaja. «Kui midagi huvitavat märkate, näidake kõigile.»

Klass hoiab silmad hoolega lahti. Märgatakse puud, millel on kuju nagu lillevaasil. Ja kirevat liblikat, kelle nimi on paabusilm. Ja rästikut. Pöder on noore männi koort söönud ja kits ube külvanud.

Ka õpetajal on silmad lahti. Tema vaatab, et keegi maha ei jääks, et kellelgi king kanda ei hõõruks, et

mõni natuke kiuslik poiss salaja teisi ei forgiks.

Külvimaale on traktor sügavad vaod tõmmanud. Nende vagude vahelt leiab Mari lille. Lill ise oleks nagu tuffav, aga selle tutvusega ei taha õite värvus sobida.

«Õõ-petaja!» kutsub Mari. «Kas see on karukell!»

See on küll karukell, ainult niisugust karukella ei ole õpetaja varem näinud. Metsavaht onu Kurenõmm ka mitte. Karukelladel on lillakad õied, aga see kõigutab hele-helesiniseid kuljuseid.

«Kutsu kõik vaatama!» soovitab õpetaja.

Mari kutsub ning seisab siis nagu post uhkelt lille kõrval.

Oi, oi! Haruldane karukell! Talle jääb kauaks meelde see päev ja see leid ja õpetaja soovitus:

«Ära karukella murra. Metsalill on metsas kõige ilusam.»

Talvi Soon on Märjamaa Keskkooli õpetaja. Tema teisest klassist sai selleks sügiseks kolmas klass. Nüüd teda lapsed enam oma emaga segi ei aja. Tuleval aastal, siis, jah, võib seda uuesti juhtuda. Siis alustab Talvi Soon õppetööd jälle esimese klassiga.

JÜRI RANT

Pildistanud GUSTAV GERMAN

SINU TÄHEKE

Riinal on kodus palju märke. Mikule meeldib neid vaadata, kuid ikka koos Riinaga. Õde oskab iga märgi kohta midagi huvitavat rääkida. Mikk teab ka, et üht märki Riina hoiab väga. Selle kohta ta ütles: «See on minu esimene päris oma märk!» Riina hoiab oktoobrilaste märki — tähekest. See on viisnurkne täht, mille keskel on meie riigi rajaja Lenini lapsepõlvepilt. «Aga miks on oktoobrilaste tähekesel viis nurka!» küsis Riina Mikult. Mikk veel ei teadnud. Riina teab. Nõukogude Liidu lipul on sirbi ja vasara kohal punane viieharuline täht. See on meie

kodumaa sümbol. Viis nurka aga tähendavad kogu maailma töörahva sõprust. Sama tähendus on ka oktoobrilaste tähekesel. Nii-sugust märki ei ole ühegi teise maa lapsel.

Riinal on meeles punaste tähekeste pidu. Sel päeval ta saigi täheke. Ta jutustab: «Kõlasid fanfaarisignaali: «Tähelepanu! Koguneda!» Ja siis viisid tähejuhid meid saali. Siin oli kogu pioneermalev ja külalised. Ka minu ema oli sellel peol. Vanemad õpilased lugesid meile luuletusi koolist ja rääkisid oktoobripühadest.

Kõige toredam oli see, kui meile märgid rinda pandi. Igaüks sai ka väikese kaardi. Selle olid pioneerid ise joonistanud. Minu kaardil oli suur viisnurkne täht ja väike karumõmm. Joonistaja vist teadis, et mulle karumõmmid meeldivad. Meie tähele aga anti lipp. Selle võttis vastu Rein. Tema oskab kõige paremini marssida. Kogu koonduse seisime lipu juures valves. Pärast laulsime «Oktoobrilaste laulu».

Kuigi Riina on pioneer, kannab ta praegugi rinnal tähekest. Ta on tähejuht.

Juba mitu päeva on Riina joonistamise, löikamise ja kleepimisega ametis. Mikk loeb: «PUNASTE TÄHEKESTE PIDU.» See on suurte tähtedega kleebitud punasele kangale.

Mikk ootab seda päeva. See on tema pidu. Sest siis saab ka tema samasuguse märgi, nagu on Riinal.

ELJU MARDI

HELJO MÄND

TEAN PALJU

Ma tean palju asju. Ma tean, miks inimesel on nahk. Kui nahka ei oleks, hakkaks veri jooksuma. Kapil on ka uks ees, muidu kukuksid kõik asjad kapist välja.

Ma tean ka seda, et elusad asjad liiguvad, aga need asjad, mis ei ela, need ei liigu. Ainult siis liiguvad, kui meie neid liigutame või tuul liigutab või mootor liigutab.

Iga asi tekib mingist asjast. Kivist tekib liiv, suhkrutükist peensuhkur, tähendab kopikad peavad siis tekkima rublast. Ma tean väga palju asju. Ainult seda ma ei tea, kuidas vihmase ilmaga kärbsed tuppa saavad. Siis on aknad kinni ja ust nad ei jaksa lahti teha. Kas nad tõesti mahuvad ukse alt sisse? Seal on ju nii tilluke pragu.

PAREM JA VASAK

Mul läks pind näppu. Läks nii sügavale, et ei saanudki kätte.

Näpp hakkas valutama. Ema sidus näpu kinni.

Seotud näpuga oli paha süüa.

Ema ütles: «Söö vasaku käega!»

Vaatasin pildiraamatut. Ei saanud lehte pöörata.

Ema ütles: «Pööra vasaku käega!»

Pidin kõiki asju tegema vasaku käega, parema käe näpp oli haige. Haigus on paha, aga minu haigus aitas mind. Ta õpetas mulle selgeks parema ja vasaku poole. Enne ei jäänud see mulle kuidagi meelde.

Koolipoisi

IRA LEMBER

Teisel päeval läks Jannu kooli juba üksinda. Kutsikas Otu saatis poissi, kuid ainult väravani. Kaugemale ei lubanud Jannu koeral tulla, sest tagasiteel oleks võinud Otu eksida. Kutsikas oli ju veel väike, ega tema olnud koolipoiss.

Jannu astus klassi ja leidis

äpardus

Illustreerinud ANNE AARE

suurema vaevata eilse pingi. Aga eilset pinginaabrit polnud veel näha. Nende pingis istusid juba kaks võõrast poissi. Jannu seisis veidi nõutult ja istus siis järgmisse pinki, kus oli üks koht vaba. Tuli õpetaja ja kõik lapsed tõusid püsti, kes suurema, kes väiksema kolina saatel.

Täna polnud aga eilset klasisjuhatajat, vaid hoopis teine, prillidega meesõpetaja. Õpetaja hakkas imelikke sõnu ütleva, millest Jannu ei saanud midagi aru. Hea, et Jannu pink asus akna all ja ta sai hästi välja vaadata. Eile polnud poiss tähele pannud, kui ilus vaade siit hoovi oli.

Õpetaja lasi kõikidel koos lausuda: «Dog, dog!» Terve klass hüüdis: «Dog, dog!» Jannu hüüdis kõige kõvemini. «Väga hästi,» kiitis õpetaja ja pöördus siis Jannu poole: «Mida see sõna tähendas?» «Ei tea,» vastas Jannu arglikult.

«Ei jäänudki meelde?» imestas õpetaja ja seletas: ««Dog» tähendab koera. Sa kuula tunnis tähelepanelikult. Kuidas su nimi oligi?» Jannu ütles, aga endal oli kangesti häbi.

Õpetaja uuris oma märkimikku ja lausus siis: «Sa oled tulnud valesse klassi.

Siin on II-b, inglise keele klass.»

Õpetaja juhatas Jannu I-b klassi, mis asus korruse võrra kõrgemal.

Kui poiss jälle eilse pinginaabri kõrval istus, ohkas ta kergendatult. Ta oli pääsenud sellest imelikust klassist, kus koer ei olnud koer, vaid «dog».

Kindlasti on teile tuttavad sellised raamatud nagu «Topi» ja «Nublu», suurematele lastele aga «Jefreitor Jömm», «Musta lamba matused», «Viimane Valgesulg» ja «Agu Sihvka annab aru». Kõik need raamatud on kirjutanud kirjanik JAAN RANNAP. Mõni aeg tagasi lõpetas ta oma uue lasteraamatu «Maja metsa ääres», millest avaldame katkendi. Selles raamatus jutustab autor väikese tüdruku Maari suvepäevadest maal vanaema-vanaisa juures. Maari leiab seal endale palju sõpru. Talle tulevad külla pärisöökuul ja valeöökuul, ta ise käib tarulossis mesilaste kuningannaga juttu ajamas ja näeb oma silmaga, kuidas virgad mesilinnud elavad. Kõlab nagu muinasjutt, eks! Aga see ei ole muinasjutt. Kas te oskate ära arvata, kuidas Maari külaskäigud võimalikuks saavad!

JAAN RANNAP

Kollaste kaantega

Igal õhtul loeti Maarile kaks juttu. Sellest küljest oli maal palju parem kui linnakodus. Linnakodus luges ema juttu ainult siis, kui tal aega oli. Ja kui tal aega oli, siis ainult siis, kui Maari oli pannud enne voodisse pugemist tuhvliid tooli alla, sukad tooli peale ja kleidi tooli seljatoele.

Isa oli nõus rohkem lugema. Isa oli tegelikult alati nõus lugema, aga tema lugemistega ei jäänud Maari rahule. Isaga oli nimelt nii, et ükskõik, kas ta luges kuningatütardest või vaese mehe kolmest pojast, varsti pistsid nad kõik sõrme suhu ja hakkasid seda isukalt lutsutama. Ükskord, kui isa luges raamatut noorsõdurite elust, oli koguni nii, et terve rood seisis rivis, pöidlad suus, aga kindral rääkis, mis vahe on meie sõjameeste ja vaenuvägede näpuime-misel.

Seepärast ei saanud Maari isa juttu kunagi rahulikult kuulata. Ta oli kogu aeg valvel. Ja nii kui asi hakkas sinnapoole vedama, et keegi sõrme suhu pistab, kukkus Maari kisendama: «Huhuu! Ei taha! Seal ei ole nii kirjutatud. Sa loed valesti!»

Vanaema-vanaisa juures niisugust muret ei olnud. Vanaema-vanaisa kuningatütred läksid kõik, nagu kord nõuab, karjapoistele mehele, meretagustel lohemacudel aga raiuti nii kähku pead maha, et neil ei saanud käpa suhupistmise mõtet tekkidagi. Vanaisa-vanaema juttudel oli ainult üks halb omadus — nad lõpetasid ruttu otsa.

«Loe edasi!» püüdis Maari vanaemalt lisa kaubelda.

Aga vanaema vastas:

«Ei ole aega.»

Vanaemal oli veel vaja koisid peletada või roosikirpe ehmatada või sokisääri väibalõngaks harutada.

«Loe sina üks jutt veel,» püüdis Maari siis vanaisalt lisa kaubelda, kuid vanaisa vastas: «Homme loen. Täna tuleb mul pliidipuid saagida.»

Aga sellel õhtul oli teisiti. Kuigi Maari end nagu ikka kerra tõmbas ja sõrme suhu torkas, ei läinud vanaisa sugugi puid lõhkuma. Vanaisa läks teise tuppa ja võttis riulilt kollaste kaantega raamatu.

Niisugust lugu nähes peletas Maari juba tulla tahtnud une eemale.

«Vanaisa, sa ju ei löhu puid!» hüüdis ta voodist.

Vanaisa ei öelnud midagi.

«Vanaisa, kui sa nagunii raamatut loed, siis sa võiksid ju kõvasti lugeda!»

Ja et soov mõjuvam oleks, lükkas Maari teki pealt, jooksis padinal vanaisa juurde ning võttis tal käest kinni.

Vanaisa hakkas vastu ajama.

«Minu raamat ei ole juturaamat,» ajas vanaisa vastu.

«See on teaduslik raamat,» ajas vanaisa vastu.

«Siin on juttu ainult mesilastest. Lastele niisuguseid raamatuid ei loeta.»

raamat

Aga Maari ei lasknud vanaisa kätt lahti.

«Sa ära loe lapsele,» ütles Maari. «Sa loe endale, ainult loe kõvasti.»

Niiviisi juhtuski, et vanaisa pidi sellel öhtul oma teaduslikku raamatut kõvasti lugema. Ta luges, et taru on mesilaste kodu. Ta luges, kuidas mesilastaru lennuaval seisavad valvurid, et kutsumata külalised, nagu näiteks ahned herilased, sisse ei pääseks. Siis luges ta, et tarus on igal mesilasel oma ülesanne. Ja et ühed mesilased korjavad õitelt õietolmu. Ja teised hoolitsevad taru korrasoleku eest, pühivad põrandat ning teevad tiibadega tuult. Veel luges ta, kuidas mesilasema mööda kargi käib, saatjaskond kannul, ning kuidas ta igasse tühja kärjekannu kähku pisikese muna paigutab.

Kui ta luges, et mesilased oskavad nii kärjekanne ehitada, et kannud väikese vahakulu juures suure hulga mett mahutavad, ja sedagi luges, et säärase ülesandega toimetulemine nõuab head matemaatikaoskust, ütles Maari: «Mesilased teavad siis vist ka, kui palju on kahele juurde kaks.»

Aga mis vanaisa vastu ütles, seda ta ei kuulnud. Vanaisa oli toast kadunud. Vanaisa pisut ühetooniline hääl oli samuti kadunud. Selle asemel kuulis Maari tasast suminat, nagu tiirleks ta voodi kohal mesilane. Ja siis hakkas tuba keerlema ja Maari keerles koos toaga. Ja siis ta ei olnudki enam toas, vaid aias. Käed laiaili, ujus ta vanaema tulbipeenra kohal, aga muidugi ei olnud see ujumine, vaid lendamine.

VENDA SÖELSEPP

KELLEKS TAHAN SAADA

**KÜLL ON IKKA TEISTEL HEA:
IGAÜKS NEIST TÄPSELT TEAB,
KELLEKS TAHAB SAADA.**

**«MUL ON AINSAKS SOOVIKS
SAADA PRISKEKS PLOOMIKS,»
VASTAB KOHE ROOSA ÕIS,
«SEST MUL IGA ESIVANEM —
ÜKS OLI IKKA TEISEST PAREM.»**

**«MINA — KIRJUKS LIBLIKAKS,»
ÜHMAB RÕÕVIK, LAISK JA PAKS.**

**«MINA TEAN, ET ÜKSKORD SAAB
MINUST TAMM JA MITTE HAAB,»
LAUSUB PUU ALL TÖRU.
«SIIN EI TEKI KÜSIMUST,
MINUL JÄTKUB PÜSIVUST.»**

**«AGA MINA JA MU ÕED —
MEIST KORD SAAVAD LAIAD JÕED,»
SOSISTAVAD PIISAD.**

**AINULT MINA VEEL EI TEA,
KELLEKS ÜKSKORD SAAMA PEAN.
AMETEID ON MITUSADA,
OSKAD SA SIIN OTSUSTADA ...**

Illustreerinud KARIN NIINEPUU

LEILI ANDRE

SEEKORD VÕIB

Väike Tiia istub üksinda kodus. Laual on vihik, kuhu on joonistatud Kiisu-Miisu, kollane, pikka-de valgete vurrudega kass.

Ema ei tule veel. Kell tiksus laual küll, aga osutid lähevad väga aeglaselt edasi.

Ka telefoniaparaat on laual. Päike teeb kõik rõõmsaks ja säravaks. Laia joana valgub aknast kuldne viirg. Kuidas see küll mängleb telefoniaparaadil! Jah, eriti seal. Tiia pole varem kunagi märganud nii ilusat päikesekiirte mängu.

Ema ei tule veel. Ta töötab sidekontoris ja tal on kiire.

Tiia teab ema telefoninumbrit, aga ema on öelnud, et tema töökohta tohib Tiia ainult siis helistada, kui tal on midagi erilist vaja teatada. Tiia ei taha ema pahandada ja ta ei helista kunagi tühja-tähja pärast. Ta helistas emale siis, kui Pauka ajas oma toidukausi ümber. Ja siis, kui tuli külla tädi, kes elab kaugel, suurte siniste metsade taga.

Jah, ega emale ei tohi iga tühja asja pärast helistada, seda Tiia teab. Aga kui toredasti ikka päike praegu mängib! Mitte kunagi varem pole ta nii mänginud.

Seekord kindlasti võib...

TIIA TOOMET

SÕNAKUULELIK KÄNGURUPOEG

Väike kängurupoeg istus ema kõhu peal taskus ja vaatas teiste loomaliste mängu pealt.

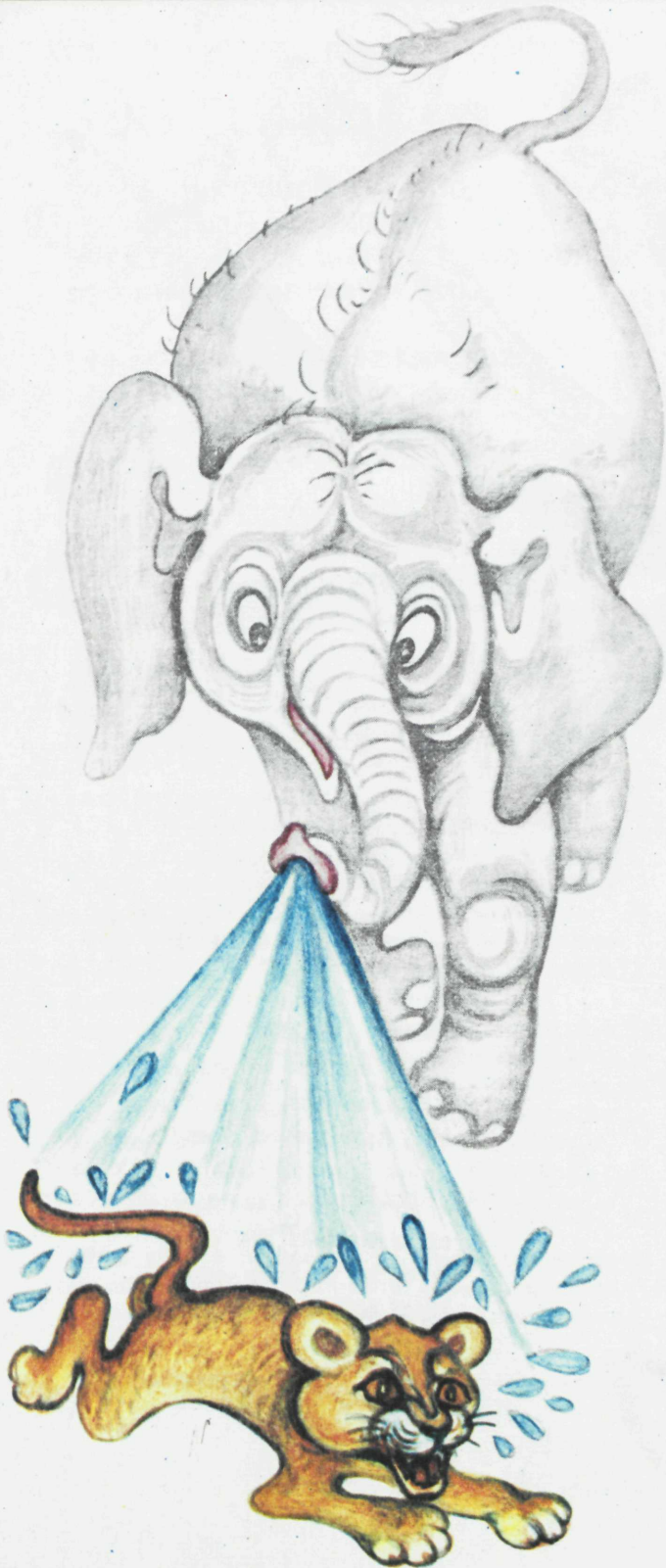
"Tule sina ka meiega jooksmas ja hüppama!" hüüdis talle dingo-poeg. "Meil on nii lõbus!"

"Ma ei tohi," ütles kängurupoeg. "Minu ema ei luba mul veel taskust välja tulla. Ta ütleb, et muidu ei kasva minust ialgi korralikku kängurut."

"Milline memmepoeg!" pahandas väike dingo ja jooksis oma lõbusaid mängu edasi mängima.

Aga mõne aja pärast, kui dingo-poegast oli kasvanud tore dingo ja kängurupoegast tubli känguru, said neist suured sõbrad.

KUI JÕEHOBUL ON NOHU

Jõehobupoeg oli liiga kaua külmas vees sulistanud ja nohu saanud. Loristamist oli terve jõeäär täis.

"Tule võta ometi saunalina ja nuuska nina korralikult tühjaks!" pahandas jõehobuema.

KES SEE OLI?

Väike lõvipoeg jooksis koju ja hüüdis õhinal: "Ema, ema! Täna tuli meie mänguplatsile uus loomalaps! Ja kui naljakas! Meist kõigist suurem ja kahe sabaga. Üks, väike saba oli tal taga nagu meilgi, teine, suurem saba oli ees. Ta võttis suure saba jõest vett täis ja pritsis meile peale. Küll siis sai nalja!"

"Rumaluke," ütles lõviema. "See oli ju..."

Noh, kes see oli? Kas sina tead?

VEENE KIRJANIK
OVSEI DRIZ

Kui tore see

Kui tore see,
kui tore see,
et marmelaadist
pole me!
Kui tore see,
kui tore see —
kreem, šokolaad
ei ole me!
Kui tore see,
kui tore see,
et meest või suhkrust
pole me!
Kui oleks nii,
siis elu eest
meil kärbsed sööksid
elu seest!

Tohter

«Oled turris nagu luud sa,
Enök-Benök, väikemees!»
«Praegu hoopis näete kuulsat
hambaarsti
enda ees!»

«Aga millest nõnda sassis,
kulla tohter, on teil juus!»
«Körvaldasin
osavasti
neli hammast
kammi suust!»

Illustreerinud ENE PIKK

Kaheksa kätt

«Keda joonistad sa, Enök!»
Poisu vastab: «Vanaema!»
«Aga milleks, Enök-Benök,
käsi kaheksa on femal!»

«Ennist ütles vanaema,
et ta sootuks ära väsis,
ja et tal ei jätku enam
kõigi tööde tarvis käsi!»

Tõlkinud LEELO TUNGAL

SÜGISLAUL

LEHED JUBA PUUDELT LÄINUD,
KÜLLAP TORM NEIL KÜLAS KÄINUD.
AINULT KUUSK JA MÄND ON HALJAD,
TEISED PUUD ON PÄRIS PALJAD.

LINNUD LENNANUD ON' ÄRA,
LÖUNAMAAL KA PÄIKSESÄRA.
PILVESAGAR VIHMA TOOB.
VANAEMA KINNAST KOOB.

EVE LINDEGRÖN,
Valga 1. Keskkooli IV-a klassi õpilane

ÜLESANNE PLOOMIDEST

Küll oli see alles tore pühapäev! Üle hulga aja oli Jaanus jälle vanaemal külas. Hommikul käidi kalal, pärast korjati metsast pähkleid. Ja need vanaema ploomid! Homsele koolipäevale ei tahtnud mõeldagi. Oli ju õpetaja öelnud, et teeb kindlasti matemaatikas kontrolltöö. Esimene ülesanne oli ploomidest. Jaanus luges ja talle tulid meelde vanaema ploomid. Talle meenus, kuidas ta ploome korjas, kuidas neid priskeid põnne söi ning mitte kuidagi ei saanud ploomisöömist järele jätta. Kell helises. Õpetaja kogus tööd kokku. Järgmisel päeval kontrolltööid kätte andes küsis õpetaja Jaanuselt:
«Mis sinuga juhtus, et sa ühtegi ülesannet ei lahendanud? Pidin sulle kahe panema.»
«Ploome söin,» ütles Jaanus põrandat põrnit-sedes.

TOOMAS MÄNNISALU,
Väimela 8-kl. Kooli IV klassi õpilane

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!

«Autojuhid» — joonistanud 6-aastane ALON RASS Tallinnast.

«Lambakarjas» — Orissaare Eriinternaatkooli õpilase ANTS SAARE papi-trükk.

KELLEL TULI MÕTE HEA?

KES ON KÕIKJAL METSI EHTIND,
PUISTAND MAHA HULGA LEHTI?
KES ON METSAD KIRJUKS MUUTNUD?
SEE ON SÜGIS, KAVALPEA,
TEMAL TULI MÕTE HEA!

MIRJA ANSIN,
Järve Keskkooli III klassi õpilane

OMAALGATUS

Meie külas on palju lapsi, eriti tüdrukuid. Õhtuti, kui meil on õpitud ja kodused toimetused tehtud, läheme mängima. Ühel õhtul, kui jälle koos olime, hakkas meil igav. Kõik mängud olid juba mitu korda läbi mängitud. Nii-siis istusime ja igavlesime, kui äkki ühel tüdrukul tuli tore mõte: teeme endale palliplatsi! Valisime paraja koha, kuhu piire teha, ja töö läks lahti. Kes lähemal elasid, töid kodust mõned labidad ja rehad. Töö lausa lendas meie käes, sest kõik tahtsid palli mängima hakata. Varsti olidki piirid valmis. Sellel õhtul jõudsime kaks korda «Rahvastepalli» mängida. Koduteel mõtlesin, mida me veel võiksime teha, et õhtud huvitavad oleksid.

HILLE LEMBER,
Aste 8-kl. Kooli IV klassi õpilane

Kuldne sügis

Päevad on jahedad ja sombused. Täevas kihutavad madalad hallid pilved. Hooti sajab tihedat vihma. Viu-uul vingub vinge tuul ja sasib puulatvades. Ööd on juba päris külmad ja loikudele tekib jääkirme. Siis kord paistab jälle ere päike. Ja sa märkad, et üleöö on lehtpuude süvine roheline sootuks kadunud. Haavasalu on nüüd tume-punane, toomingatel on lehed lillakaspunased, vahtratel lehed hoopis mitmevärviliselt kirjuks või helekollaseks läinud. Oi, kuidas kaasik kollendab! Kaasik on päikesehelenduses nagu kullaga üle kallatud. Käes on sügis. Käes on kuldne sügis. Aga varsti lehed varisevad...

Miks lehed kolletavad ja varisevad? Sügisel on vähe päikesesoojust ja maapind jahtub kiiresti. Külmast mullast ei saa puujuured

enam vett juua. Puu peab läbi ajama selle veega, mis suvel tüvesse ja okstesse kogunenud. Kuid puulehtedest aurab niiskust vahetpidamata ja lõpuks peaks puu suurema janusse. Seda aga ei juhtu. Sügisel kasvatab puu okste ja leherootsude vahele korkja kihi. See ei lase niiskust läbi. Lehed ei saa juua ja kolletavad. Korkja kihi kohalt rootsud murduvad ja lehed varisevad maapinnale. Kohe, kui lehed on langenud, suiguvad puud taliunne.

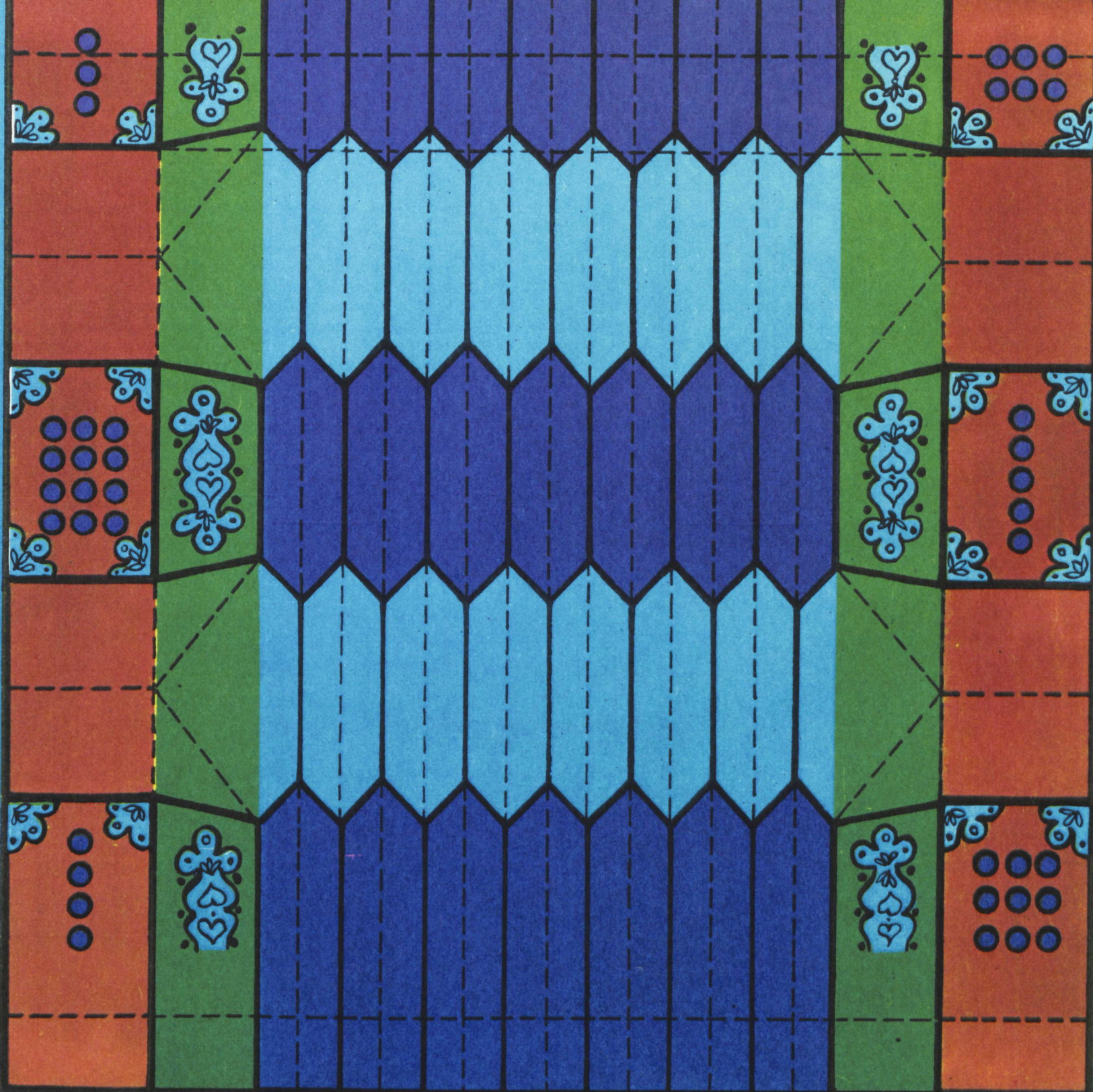
Lehed lamavad puude ja põõsaste all. Tuul keerutab neid hunnikusse. Lehehunnikute all on soe. Sinna poevad ämblikud ja muud putukad külmavarju. Varisenud lehti kuhjab siil oma pessa, kuhu poeb talveks magama.

Pildistanud GUSTAV GERMAN

EINO TALI

SEITSE SÖÖGILAUDA

VANARAHVAS ÜTLEB: «SÜGISEL ON SEITSE SÖÖGILAUDA.»
MISSUGUSED NEED SÖÖGILAUDAD ON!
PÖLLULT ON VILI KORISTATUD — ÜKS.
PEENRAMAALT KAPSAD, KAALIKAD JA PORGANDID KORJATUD — KAKS.
KARTULID VÕETUD — KOLM.
AIAST ÖUNAD, PIRNID JA PLOOMID NOPITUD — NELI.
METSAST PIHLAKA- JA PAAKSPUUMARJU NING MUID RAVIMTAIMI KOGUTUD — VIIS.
ON MUSTIKAL, POHLAL JA JÕHVIKAL KÄIDUD — KUUS.
SEENI KORVITÄITE VIISI KOJU TOODUD — SEITSE.
VÕI OSKAD SA SÜGISE SÖÖGILAUDU HOOPIS TEISTMOODI LOETLEDA!

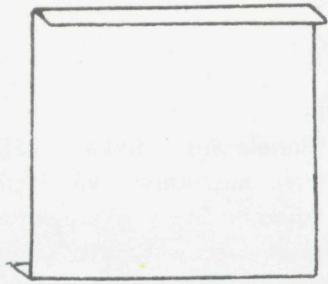
LÕÖTSPILL

Pinnalaotus löika välja. Vali, missugust värvi pilli tahad. See pinnalaotuse pool aseta enda ette lauale. Pinnalaotuse ülemine serv murra kriipsjoont mööda enda poole, nagu näidatud joonisel 1, ja alumine serv murra tahapoole. Luunoa või käärde otsaga tõmba lõõtsavolte tähistavaid kriipsjooni ja pidevaid jämedaid jooni mööda sooned. Nende järgi on kergem lõõtsa voltida. Nüüd murra pinnalaotus pillikujuliseks.

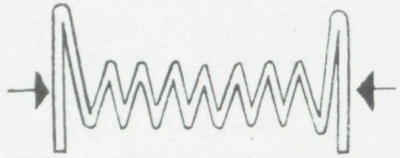
Lõõts tee nii: kriipsjoonte kohalt voldi allapoole, pidevate jämedate joonte kohalt voldi ülespoole (joonis 2). Lõõtsa tegemine nõuab täpsust ja kannatust. Pilli mängunuppudega otsad murra pidevate ja kriipsjoonte järgi kokku nii, nagu näidatud joonisel 3. Otsad liimi kinni.

Kui lõõtspill ei taha hästi mängida, suru lõõtsaservad teravamaks.

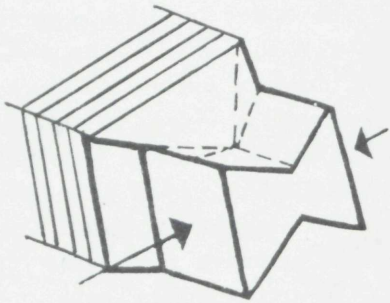
Joonistanud ELLE TIKERPÄE

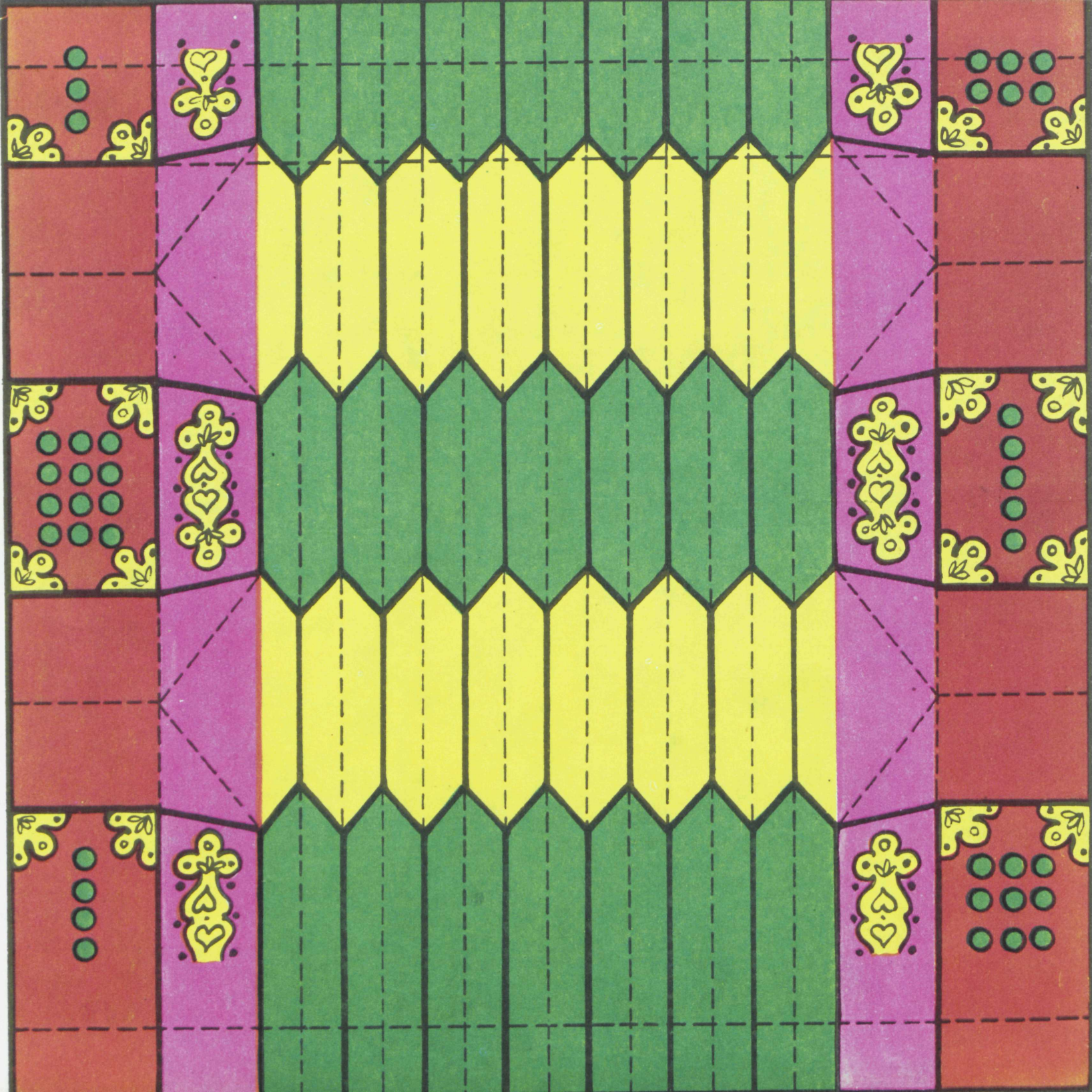
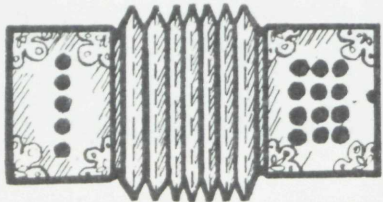
JOONIS 1

JOONIS 2

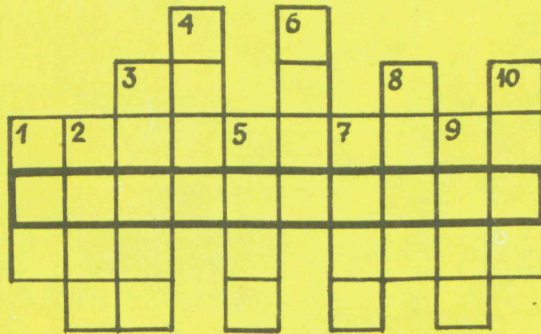
JOONIS 3

$$\begin{aligned} \diamond - 6 + 8 &= 9 \\ 4 + \otimes - 6 &= 3 \\ 8 - 6 + \square &= 4 \\ 6 + 3 - 8 &= \triangle \end{aligned}$$

ASENDA KUJUNDID ARVUDEGA:

Kirjuta kujunditele vastavate arvude liitmisel või lahufamisel saadud tulemus sõnaga õigesse lahtrisse. Nii saad rasvaselt trükitud ruufudest teada, kellel on 29. oktoobril sünnipäev!

1. $\triangle$
2. $\square + \triangle$
3. $\diamond + \triangle + \square$
4. $\otimes + \triangle$
5. $\diamond - \otimes + \triangle$
6. $\otimes - \square$
7. $\diamond + \triangle - \otimes$
8. $\square + \square$
9. $\diamond - \square$
10. $\square + \triangle + \triangle$

Valmis kangas

Kangakudumine

Valmis kleit

Niit

Õmblemine

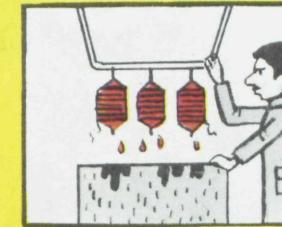
Väjalõikamine

KAS TEAD, KUIDAS KLEIDID-PÜKSID POODI SAAVAD!

KUI TEAD, PANE PILDID ÕIGESSE JÄRJEKORDA!

VALLI VALIB EMAGA POES KLEITI.

MISSUGUSE KLEIDI NAD VALISID!

Riidevärvimine

Triikimine

Esikaanel HEINO SAMPU
joonistus «Sügis».

ELKNO Keskmittee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 10 — 1975, XVI aastakäik, ilmub üks kord kuus, EKP Keskmittee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 101, Pärnu mnt. 67-a.

Kolleegium: E. Haamer, V. Kotkas, E. Mardi (peatoimetaja), H. Mänd, A. Piirma, H. Rattiste. Kunstiline toimetaja E. Pikk, vanem tehniline toimetaja A. Aare, vanemkorrektor E. Orgmeets. Telefonid: vastutav sekretär 681-319; kunstiline toimetaja 681-321; koolilelu, teadus, tehnika 681-315; kirjandus, kirjad 681-317; vanemkorrektor 681-316; üldtelefon 681-318.

Laduda antud 5. IX 1975. Trükkida antud 23. IX 1975. Trükkijaru 65 000. Ofsetpaber nr. 1 60x90/8. Trükkimiseks 2. Arvestusproovinaid 2,65. MB-04729. Tellimise nr. 2736. EKP Keskmittee Kirjastuse trükkikoda, Tallinn 200 001, Pärnu mnt. 67-a.

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пioneерской организации Эстонской ССР «Тяжеке» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии. Tallinn, 200 001, Pärnu maantee, 67-a. Arvestusproovinaid 2,65. MB-04729. Tellimise nr. 2736. EKP Keskmittee Kirjastuse trükkikoda, Tallinn, 200 101, Pärnu maantee, 67-a. Цена 15 коп. Объем 2 печ. листа. Заказ № 2736. Тираж 65 000.

ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA!

MANIVALD KESAMAA

SADAMAS

SADAM ON KUI MERE VÄRAY.
MERI PAISTAB HALL VÕI SÄRAY.

SIIN TA KAI JA SIIN TA MUUL,
PUHUB NÄKKU MERETUUL.

ON SEE VÄRAY IKKA VALLA
TAEVA ALLA, PILVE ALLA.

PAATE TULEB, PAATE LÄHEB.
IGAÜHEL AEGA VÄHE.

UHUTAKSE PARDAILT SOOMUST,
TÖSTETAKSE PÜÜTUD LOOMUST.

MITMED VEED SIIN SOLISEVAD,
ANKRUKETID KOLISEVAD.

LÖHNAB ÖLI, LÖHNAB TÕRYA.
MEESTE HÜUDEID HAKKAB KÕRYA.

KÕIGUB PARRAS, KÕIGUB TÄÄV.
LIHTNE ARMAS MEREPEEV.

SEAL, KUS KAI, ON PAADID REAS,
MINU LAEVGI NENDE SEAS.

UNISTUSTE OMA VEEL,
SÕIDAB UNISTUSTE TEEL.

VALGED PURJED ON TA PEAL.
KAPTENIKS MA OLEN SEAL.

... VAATAMA JÄIN KÕRGET MASTI,
KOMISTASIN KALAKASTI.

POLNUD UNISTUSTE MAIL —
PIKALI MA HOOPIS KAIL!

KÕLAB LÕBUS MEESTE NAER
SUURE TRAAILAEVA LAEL...

HIND 15 KOP.
ИНДЕКС 78231

Illustreerinud VÄINO TONISSON